

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
n/r gdina Zorana Sekulića

Bulevar Revolucije 1
Podgorica

—
15. 09. 2009.

Komentari na nacrt Pravilnika o pretplatničkim
elektronskim komunikacionim instalacijama u
stambenim i poslovnim objektima

Poštovani g.-dine Sekuliću,

—
U skladu sa obavještenjem iz dopisa br. 01- 1171/1 od 29. 07. 2009. o otvaranju drugog kruga javnih konsultacija u vezi Pravilnika o pretplatničkim elektronskim komunikacionim instalacijama u stambenim i poslovnim objektima, koristimo priliku da ukažemo na svoja očekivanja od predmetnog dokumenta. Prije svega, želimo da izrazimo zainteresovanost da Crnogorski Telekom ostane privredni subjekt koji daje saglasnost na projekte izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih instalacija, daje konačnu procjenu o tome da li se odredjena

radio i telekomunikaciona terminalna oprema može priključiti na našu mrežu ili ne, te propisuje uslove samog priključivanja.

Takodje koristimo priliku da saopštimo da član 7 stav 2, prema kojem „Agencija može, po potrebi, bliže propisati uslove izgradnje instalacija u objektima“ nije ispunio naša očekivanja da će isti biti propisani upravo ovim Pravilnikom. Pomenuti stav je, osim toga, i u suprotnosti sa članom 1 Pravilnika, u kojem se kaže da se „Ovim pravilnikom propisuju uslovi izgradnje i rekonstrukcije pretplatničkih elektronskih komunikacionih instalacija u stambenim i poslovnim objektima.“

Na kraju, molimo da se pri uobličavanju konačne verzije Pravilnika obezbijedi uskladjivanje saglasnosti na projektnu dokumentaciju koju izdaje Agencija sa urbanističko - tehničkim uslovima koje izdaje nadležno Ministarstvo ili organ lokalne uprave, kako bi se izbjegla neželjena preklapanja.

U nadi da će naši komentari biti korektno razmotreni i da će dobiti adekvatno mjesto u novom nacrtu Pravilnika, srdačno Vas pozdravljam.

Izvršni direktor
Slavoljub Popadić

Na osnovu čl. 8 i čl. 26 Zakona o elektronskim komunikacijama (Sl. list CG br.50/08) i člana 11 Statuta, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na sjednici Savjeta Agencije od ....., 2009. godine, donosi

Pravilnik o pretplatničkim elektronskim komunikacionim instalacijama u stambenim i poslovnim objektima

Član 1 Sadržaj pravilnika

Ovim pravilnikom se propisuju uslovi izgradnje i rekonstrukcije pretplatničkih elektronskih komunikacionih instalacija (u daljem tekstu „instalacije“) u stambenim i poslovnim objektima.

Član 2 Izuzeci

Ovaj pravilnik se ne odnosi na uslove potrebne za druge sisteme (interfoni, protiv požarna zaštita, alarmni sistemi, video nadzor i dr).

Član 3 Značenje pojedinih pojmova

Pojedini pojmovi u smislu ovog pravilnika imaju sljedeće značenje:

Pretplatničke elektronske komunikacione instalacije u objektima obuhvataju:

- Elemente elektronske komunikacione infrastrukture (Prostore, instalacione cijevi, kanale i druga sredstva za vođenje kablova koje služe za instalaciju različite opreme i kablova, ormane koji služe kao distributivne tačke, kao i uvodne otvore za podzemne ili nadzemne uvode);
- Elemente elektronske komunikacione mreže (Mrežu multi-paričnih kablova, koaksijalnih kablova, kablova sa optičkim vlaknima i drugu opremu koji će omogućiti prenos govora, podataka i audiovizuelnih sadržaja).

Zajednički antenski sistem – je dio elektronske komunikacione mreže u objektima koji se sastoji od prijemnih antena, uređaja za pojačavanje i pretvaranje signala, antenskog odvoda i drugih elemenata, na koji može biti priključeno na više nezavasnih prijemnika.

Član 4 Cilj pravilnika

Cilj ovog pravilnika je da se omogući:

- Razvoj širokog spektra usluga bez potrebe izmjene fiksne kablovske infrastrukture;

- Jednostavno korišćenje, prilaz i modernizaciju kablovske infrastrukture koje nije uslovljeno režimom upotrebe od strane pojedinih korisnika;
- Slobodan izbor operatora svim korisnicima objekta;
- Pristup objektu svim operatorima uz ravnopravne i nediskriminatorne uslove.

Član 5 Opšti uslovi

Instalacije i uvodi moraju biti izvedeni tako da zbog vlage, mehaničkih, hemijskih i električnih uticaja ne bude ugrožena sigurnost ljudi, predmeta i objekta.

Instalacije i uvodi moraju biti izvedeni tako da odgovaraju tehničkim propisima koji se odnose na zaštitu telekomunikacionih vodova od uticaja elektroenergetskih vodova.

Projektovanje i izgradnja instalacija moraju biti u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Na instalaciju u objektima izgrađenu prema ovom pravilniku se može priključiti radio i telekomunikaciona terminalna oprema koja je u skladu sa posebnim propisima.

Instalacije u objektima se održavaju u skladu sa propisima o etažnoj svojini.

Pomoćne prostorije, koncentracioni i razvodni ormari, instalacione cijevi i kanali u objektima, treba da su tako organizovani i izvedeni, da omogućavaju istovremeni pristup objektu više operatera.

Comment [s1]: Predlažemo dodavanje novog stava u članu 5

Član 6 Uslovi povezivanja i distribucije

Investitor stambenog ili poslovnog objekta prilikom izgradnje novih instalacija i rekonstrukcije postojećih instalacija mora obavezno izgraditi sljedeće nezavisne instalacije, koje će omogućiti:

- Povezivanje na javnu elektronsku komunikacionu mrežu.
- Povezivanje na javnu elektronsku komunikacionu mrežu za distribuciju audiovizuelnih sadržaja i drugih usluga.
- Prijem i distribuciju terestičkih (VHF band-ovi I II i III i UHF band-ovi IV i V) i satelitskih radio i televizijskih signala preko zajedničkog antenskog sistema.

Deleted: telefonsku

Investitor iz stava 1 ovog pravilnika je obavezan da izgradi odgovarajuće priključke na javne elektronske komunikacione mreže u skladu sa posebnim propisom.

Član 7 Primjena standarda

Instalacije u objektima se moraju projektovati i graditi u skladu sa zakonom i drugim propisima, tehničkim normativima, standardima i normama kvaliteta.

Agencija je obavezna da sačini uputstvo o projektovanju, građenju i eksploataciji elektronskih komunikacionih instalacija u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Comment [s2]: Predlažemo novu formulaciju stava 2. Rok za pripremu uputstva bi trebala odrediti Agencija.

Deleted: Agencija može, po potrebi, bliže propisati uslove izgradnje instalacija u objektima. ¶

Do donošenja crnogorskih propisa primjenjivaće se standardi navedeni u Aneksu 1 ovog pravilnika.

Član 8

Usaglašenost sa projektnom dokumentacijom

Odredbe ovog Pravilnika i propisi doneseni na osnovu ovog Pravilnika će biti sastavni dio urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije koje izdaje organ uprave, odnosno organ lokalne uprave nadležan za izdavanje građevinske dozvole.

Provjera usklađenosti projekta sa urbanističko –tehničkim uslovima se vrši u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Član 9

Početak primjene

Odredbe ovog pravilnika će se primjenjivati od 01.10.2009. godine.

Član 10

Stupanje na snagu

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Comment [s3]: Predlažemo brisanje člana 8.

Obrazloženje:

- Član 8 tematski ne pripada ovom pravilniku.
  - Član 8 nema smisla ako nije urađeno uputstvo-propisi iz člana 7
  - Ovako kako je formulisan član 8 ne doprinosi smanjenju biznis barijera investitorima sobzirom da je Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata predviđena revizija glavnih projekata.
  - Ne obezbjeđuje telekomunikacionu saglasnost na dio pretplatničkih vodova na dijelu urbanističke parcele objekta, koji nije predmet obrade urbanističkih planova, a koji je važan sa aspekta priključenja objekta. Shodno stavu 3 člana 26 Zakona o Elektronskim komunikacijama: „Investitor objekta iz stava 1 ovog člana je obavezan da izgradi odgovarajuće priključke na javne elektronske komunikacione mreže“.
  - Postavlja se pitanje na koji će način Agencija obavljati ulogu Investitora, saglasno stavu 4 člana 26 Zakona o elektronskim komunikacijama da ispoštuje obavezu definisanu stavom 3 istog člana.
- Član 8 treba da bude (može da bude) tema nekog drugog pravilnika.

Comment [s4]: Predlažemo dodavanje novog člana

Deleted: Član 8 ¶
Saglasnost na projektnu dokumentaciju ¶

Usaglašenost sa odredbama ovog pravilnika će utvrđivati Agencija, odnosno privredno ¶ društvo koje ona ovlasti, a koje ispunjava uslove za izradu tehničke dokumentacije ¶ shodno članu 83 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, izdavanjem saglasnosti ¶ na projektnu dokumentaciju. ¶

¶ Agencija ili privredno društvo koje ima ovlašćenje iz predhodnog stava, će izdati ¶ saglasnost, ili će odbiti izdavanje saglasnosti u roku od 30 dana od dana podnošenja ¶ zahtjeva iz stava 1 ovog člana. ¶

¶ Ovlašćenjem iz stava 1 ovog člana, koje objavljuje na svojoj internet stranici, Agencija će ¶ urediti sve uslove za izdavanje saglasnosti od strane privrednog društva. ¶

¶

Aneks 1

Spisak standarda:

- EN 50173-1** Information technology – Generic cabling systems – Part 1: General requirements
- EN 50173-2** Information technology – Generic cabling systems – Part 2: Office premises
- EN 50173-3** Information technology – Generic cabling systems – Part 3: Industrial premises
- EN 50173-4** Information technology – Generic cabling systems – Part 4: Homes
- EN 50173-5** Information technology – Generic cabling systems – Part 5: Data centres
- EN 50174-1** Information technology - Cabling installation - Part 1: Installation specification and quality assurance
- EN 50174-2** Information technology - Cabling installation - Part 2: Installation planning and practices inside buildings
- EN 50174-3** Information technology - Cabling installation Part 3: Installation planning and practices outside buildings
- EN 60728-1** Cable networks for television signals, sound signals and interactive services – Part 1: System performance of forward paths
- EN 50117-2-4** Coaxial cables- Part 2: Sectional specification for cables used in cabled distribution networks– Indoor drop cables for systems operating at 5 MHz – 3 000 MHz.
- EN 50117-2-3** Coaxial cables used in cabled distribution networks. - Part 4: Sectional specification for distribution and trunk cables
- EN 50117-2-5** Coaxial cables used in cabled distribution networks - Part 2-5: Sectional specification for outdoor drop cables for systems operating at 5 MHz - 3000 MHz
- EN 50290-2-1** Communication cables -- Part 2-1: Common design rules and construction
- EN 50310** Application of equipotential bonding and earthing in buildings with information technology equipment
- EN 50346** Information technology - Cabling installation - Testing of installed cabling
- EN 50441-1** Unscreened cables for indoor residential telecommunication installations - Part 1: class 1
- EN 50441-2** Screened cables for indoor residential telecommunication installations - Part 2: class 2
- EN 50441-3** Screened cables for indoor residential telecommunication installations - Part 3: class 3
- EN 60603-7-3** Connectors for electronic equipment - Part 7-3: Detail specification for 8-way, shielded, free and fixed connectors, for data transmissions with frequencies up to 100 MHz (currently under preparation)
- EN 60603-7-5** Connectors for electronic equipment: - Part 7-5: Detail specification for 8-way, shielded, free and fixed connectors, for data transmissions with frequencies up to 250 MHz (currently under preparation)
- EN 60603-7-7** Connectors for electronic equipment: - Part 7-7:Detail specification for 8-way, shielded, free and fixed connectors, for data transmissions with frequencies up to 600 MHz (category 7, shielded)

EN 60966-2-4 Radiofrequency and coaxial cable assemblies - Part 2-4: Detail specification for cable assemblies for radio and TV receivers (Frequency range 0 to 3 000 MHz, IEC 61169-2 connectors).

EN 60966-2-5 Radiofrequency and coaxial cable assemblies - Part 2-5: Detail specification for cable assemblies for radio and TV receivers (Frequency range 0 to 1 000 MHz, IEC 61169-2 connectors).

EN 60966-2-6 Radiofrequency and coaxial cable assemblies - Part 2-6: Detail specification for cable assemblies for radio and TV receivers (Frequency range 0 to 3 000 MHz, IEC 60169-24 connectors).

EN 61169-2 Radiofrequency connectors - Part 2: Sectional specification - Radiofrequency coaxial connectors of type 9.52 EN 61169-24 Radiofrequency connectors - Part 24: Sectional specification - Radiofrequency coaxial connectors with screw coupling, typically for use in 75 ohm cable distribution systems (type F).

EN 50083 Cabled distribution systems for television, sound and interactive multimedia signals

EN 50083-1 Safety requirements.

EN 50083-2 EMC for equipment.

EN 50083-3 Active wideband equipment;

EN 50083-4 Passive wideband equipment;

EN 50083-5 Headend equipment;

EN 50083-6 Optical equipment;

EN 50083-7 System performance.

EN 50083-8 EMC for networks.

EN 50083-9 Interface for DVB/MPEG2 transport stream.

EN 50083-10 System performance for return path.